Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fia-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Tërgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 270. Brașov, Mercurĭ, 6 (18) Decemvre 1895.

**Din causa sfintei sërbătorĭ de mâne ḑiarul nu va apăré până Joi séra.**

## Românii și Sașii la Cibin.

Mult sgomot au făcut Sașii din comitatul Sibiiului cu alegerea de membrii ai congregațiunei în Mercurea. N'au putut nicĭ-de cum sĕ se împace cu idea, ca în acest cerc precumpănitor românesc sĕ fiă aleșĭ odată și numai candidațĭ românĭ. S'au tot plâns în „Tageblatt" din Sibiiu aci asupra indolenței alegĕtorilor lor, carĭ până adĭ nu înțeleg cum au putut sĕ fiă majorisațĭ, aci asupra „esclusivismului" Românilor, carĭ „fără de nicĭ o considerațiă" au ales numai candidațĭ de ai lor.

In cele din urmă, precum ne comunică corespondentul nostru din Sibiiu, s'a întêmplat tot pe voia Sașilor cverulanțĭ și, cu tóte că comisia verificătóre a aprobat alegerea din Mercurea, acésta a fost anulată în ultima instanță.

Sașii din Sibiiu pot fi liniștițĭ acum, că lovitura, ce după părerea lor se dase la Mercurea supremației săsescĭ în comitat, a fost paralisată. Dér în ce împrejurărĭ și cu ce preț?

Décă guvernamentalii sașĭ din Sibiiu s'ar fi gândit serios asupra acestor întrebărĭ, póte că ar fi ajuns la convingerea, că modul lor de procedere neleal este de-o sută de orĭ mai prejudițios și mai periculos intereselor supremației lor decât a putut fi faptul, că de astă-dată s'au ales cu câțĭ-va membri românĭ mai mulțĭ în congregațiă.

Nu de mult am înregistrat o judecată fórte sănĕtósă a ḑiarului „Kronstädter Ztg." din loc cu privire la învinuirile de „desconsiderare a Sașilor", ce s'au ridicat contra Românilor de către „Tageblatt" din Sibiiu.

„Nu e lucru firesc", ḑise ḑiarul săsesc din Brașov, „ca Românii, vĕḑênd cum Sașii se légă tot mai strîns cu dușmanii Românilor, sĕ încépă a privi și în Sas pe dușmanul lor și sĕ caute a-l scóte din tóte posițiunile?"

E clar, că Sașii mergênd mână în mână cu puterea și lăsându-se a fi maltratațĭ de ea, ba dându-i chiar mână de ajutor pentru a ne maltrata pe noi Românii și mai tare, numai interesul lor de pacînic traiŭ cu Românii nu-l promovéză și numai causei naționale săsescĭ nu servesc.

Au dér dreptate Sașii tinerĭ, carĭ susțin, că direcțiunea politicei săsescĭ este adĭ diametral opusă și celor mai elementare postulate ale minții sănĕtóse.

Raportul, ce-l publicăm mai jos, ne ilustréză destul de viu stadiul, în care a întrat guvernamentalismul Sașilor din Sibiiu și ne dispenséză de-a mai întra în amĕnuntele machinațiunilor, cu carĭ au debutat de rêndul acesta slugile plecate ale lui Banffy.

Décă Sașii „liberalĭ" n'au ajuns încă la convingerea, că prin aceste machinațiunĭ, servesc numai și numai planurilor de distrugere, ce sunt îndreptate și în contra naționalității lor, vor avé destulă ocasiune de-a se convinge încurênd.

Atuncĭ, când se vor afla înaintea resultatelor înspăimêntătóre ale lucrărei lor herostratice, vor înțelege, cât de orbĭ, fără tact și nesocotițĭ au fost, făcênd un cas așa de mare cu pretinsa amenințare a posiției lor în comitat, fiind-că într'un cerc, care este locuit mai mult de trei din patru părțĭ de Românĭ, s'a întêmplat sĕ reușéscă la alegerea parțială Românii și sĕ se restabiléscă astfel în câtva echilibrul între representanții acestui cerc!

---

Eată raportul despre care am amintit mai sus:

Sibiiu, 4 (16) Decemvre 1895.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Alegerea din Mercurea, pentru care Sașii făcuseră atâta gălăgiă și care comisiunea verificătóre o verificase unanim, în urma apelației unor Sașĭ guvernamentalĭ din cercul Mercurei sub conducerea unui Jidan botezat D-l Lehrman, comisiunea esaminătóre ca instanță ultimă în ședința sa de astăḑĭ *a nimicit-o*. Intre aleșĭ se află D-l Ioan *Rațiu*, Demetriu *Comșa*, Dr. *Frâncu*, Ioan *Droc*, dintre carĭ cei dintâiu trei au fost aleșĭ și în cercul Sĕliștii, unde însĕ la provocarea vice-comitelui Gustav Reissenberger au renunțat, optând pentru cercul Mercurii. Ast-fel au rĕmas în urma procedeului Sașilor din congregațiă cele mai hotărîte elemente de luptă națională.

Și pentru ca sĕ se vadă cum sĕ urmăresce înlăturarea representanților românĭ e destul a constata, că d-l Gustav Reissenberger, vice-comite al comitatului Sibiiu a provocat pe d-nii Dr. Rațiu, Dr. Șpan, Dr. Frâncu și D. Comșa sĕ se declare, în ce cerc voesce sĕ esercite dreptul, înscriințându-i că sunt aleșĭ în douĕ cercurĭ, și a făcut-o acésta *după* verificarea din comisia verificătóre, însĕ *înainte* de-a espira terminul de recurs. Domnii numițĭ insciințațĭ fiind oficios, că sunt aleșĭ, au optat pentru Mercurea, și cu tótă însciințarea în urmă s'au nullificat astăḑĭ prin comisia esaminătóre mandatele lor, pe basa recursului întrat *după opțiune*, adecă după-ce s'a vĕḑut că representanții românĭ au insistat pentru Mercurea, unde alegĕtorii românĭ au purtat luptă. Se 'nțelege, că dreptul de-a provoca la opțiune îl are vice-comitele numai *după-ce cei aleșĭ sunt verificațĭ*, fiind-că numai representantul verificat sĕ póte considera de ales. D. Sa însĕ — sĕ vede ex consilio maiorum circumspectorum et prudentium — i-a provocat *înainte de verificat* tredind în ei convingerea, că sunt definitiv verificațĭ. Numai ast-fel s'a putut apoi ajunge scopul, ca sĕ decimeze micul numĕr al luptătorilor desinteresațĭ din congregația comitatului Sibiiu.

Lăsăm ca aceia, din carĭ n'a perit cel mai elementar sentiment de drept și constituție, sĕ aprețieze procedura urmată, abia sĕ va contesta însĕ, că ea e demonstrativă-patriotică din partea „liberalilor" dela Cibin, slujbașii pașei dela Bistrița astăḑĭ ministru-president și patron a d-lor Dr. Wolff et Comp. și numai ca sĕ nu încapă îndoélă, că ce scop s'a urmărit mai atragem atenția cetitorului asupra împrejurării, că în comisia verificătóre, care a verificat *unanim*, șed pe lângă doi românĭ (carĭ *nu* s'au presentat nicĭ la ședința comisiunei *din acel incident pus și in convocator*) cei mai hotărîțĭ adversarĭ ai causei românescĭ, *Veress János*, directorul gimnasiului de stat, Dr. W. Bruckner, presidentul clubului săsesc etc. etc., ér în comisia esaminătóre șed domnii de-aceeașĭ colóre în frunte cu comitele suprem Gustav Thalman... adv. Klein ca referent etc. etc., carĭ *unanim* au nimicit *și au dat încă și un „rosszalás"* în scris comisiei verificătóre. Vĕ putețĭ închipui cum au rîs Ungurii între ei, și ce merite ș'au câștigat la preaslăvitul lor stăpân Banffy, care favoriséză cum spunea, mișcarea Românilor de a întra în municipii!

Sĕ le fiă de bine, însĕ sĕ nu uite un lucru, că Românul *ține minte!* Românii constitue aprope $^{2}/_{3}$ din populația comitatului Sibiiu și după alegerile recente, atâta deplânse, au avut resultatul, că aprosimativ $^{1}/_{9}$ *(a noua)* parte a representanților municipalĭ ar fi fost românĭ. Și ómenii aceștia, carĭ de când au făcut tovărășiă cu Jidanii, s'au învĕțat și la apucăturile acestora, au început prin organul d-lui Dr. Wolff cândva opozițional turbat și omul, care striga „Deutschland, Deutschland über Alles", astăḑi guvernamental până la gréță și „păzitor de graniță" contra „Iredentei" — a striga „Wei geschrieen!" Și acésta pentru ce? Fiind-că 14,000 Românĭ din cercul Mercurea au ales *6* representanțĭ românĭ, când Sașii în acelașĭ cerc numĕră cu cățel cu purcel 4000, și când Sașii la alegerile trecute *au ales esclusiv* Sașĭ.

Față cu acesta întêmplare s'a pus guvernamentala „Sieb. Deutsches Tageblatt" pe povestea lui Aesop. Spunea, că

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

## Literatura română descrisă și aprețiată în opurĭ germane.

(Fine).

A trecut însĕ cat-va timp binișor, până ce poesia artistică a ajuns sĕ reafle acest spirit și sĕ reaccepteze acest ton, pentru-că strict luat, etatea literaturei române naționale nu trece în sus peste secolul al 19-lea. Esistența câtor-va opurĭ tipărite vechĭ în limba română de natură bisericéscă, din a doua jumĕtate a secolului al 16-lea, încă nu întemeiază pretensiunea unei literaturĭ, și décă pe cea daco-română vor sĕ-o încépă cu istoricul Demetriu *Kantemir* (1673—1729), apoi se trece cu vederea, că el și-a scris istoria sa, a imperiului osman, latinesce. Adevĕrata literatură română, ale cărei începuturĭ precum am dis, aparțin secolului al 19-lea, constă din traducerĭ, séu că umbla mult timp în mod sclavic pe calea imitărei, pentru care modelurile le-au oferit la început cu precumpĕnire literatura germană, și mai ales aceea pe timpul *Hainbundului* din *Gottingen*, mai târḑiu apoi cea francesă. Cei mai vechĭ poețĭ artisticĭ ai Românilor, ca K. *Konaki* (1785—1850. Poesii), *I. Văcărescu, G. Alecsandrescu, A. Diniteu*, vrea sĕ ḑică *Donici*, și fabulistul transilvan *Dim. Cichindeal* „*făceu*" *poesii*, ale căror originale mai tóte se pot proba la *Ewald* von *Kleist, Hölty, Stolberg și Voss*, și décă nu la Germanii numițĭ apoi de sigur la Francesul *La-fontaine*. Pentru-că acum a fost prinsă de frigurile gallomane România, ale cărei fii și ale cărei fiice din „*clasele culte*" aflau plăcere a maimuțări, ca sĕ nu ḑicem a juca rolul de maimuțe ale Francesilor, precum în vederĭ și purtarea vieței, așa și în literatură.

Ḑorirea unui timp mai favorabil pentru acéstă o marchéză aparițiunea renumitei colecțiunĭ de poesii poporale publicate de Vasile *Alecsandri* (1821—90) sub titlul „*Poesii poporale*" (1852 în germâna pe ales de *W. v. Kotzebue*, 1857). Dela acéstă dată sĕ póte ficsa strădania seriósă, onestă și în parte reușită de a crea o literatură română națională. Alecsandri nu s'a mulțumit numai cu aceea a fi arătat compatrioților sĕi, ce isvóre de poesie adevĕrată și sănĕtósă clocotesc din pământul patriei, ci el a și participat cu mult talent la acea aspirațiă ca poet original, liric, romancier și dramatic (comedii și vaudeville), (Doine și lăcrimióre, Poesie novi, Ballade, Repertoriu dramatieu, Pastelurile, Legendele, Dumbrava, Poesiă, Despot-Voda (dramă), opere complete, 7 vol. 1873—76). Cred a fi corect, décă declar cântarea eroică dela Plevna a lui Alecsandri *Peneș curcanul*, de fapta poetică cea mai națională, ce a succes până acum vre-unui Român. Mai aprópe de acest poet stă Dimitrie *Bolintineanu* (1826—72), care a dat țĕrii sale cel dintâiu roman bun, *Manilu*, în care dominațiunea boierilor e espusă și sbiciuită, după cum merită. Pe lângă acésta el mai e fórte aprețiat de compatrioții sĕi, pentru poesiile sale lirice și romantice (Cantice, Legendele istorice, Basmele, Reveriile). Și nu pe nedrept, numai sĕ nu-'l pună așa fără nicĭ o considerare pe aceeașĭ treptă cu *Uhland*. In astfel de presumpțiunĭ apare la lumină în mod ridicul marea vanitate, pe care anumițĭ Românĭ o au învĕțat'o dela iubiții Francesĭ.

Abstracție făcênd dela acésta, e de recunoscut, că Românii au dreptate décă pretind, ca Europa sĕ acórde literaturei lor aspirânde și crescânde o atențiune binevoitóre. Acéstă literatură îșĭ dă silință a și merita acésta. In urma premergerii lui *Alecsandri și Bolintineanu* au apărut poețĭ românĭ, carĭ în producte lirice, povestitóre, umoristice și satirice au arătat destoinicià nu comună în legătură cu zel frumos. Așa ambii *Negruzzi*, tatăl și fiu, *Constantin Negruzzi* (1809—68 epicul, Aprode Purice, și novelist) și Jakob *Negruzzi* (n. 1843, liric: Poesiă, idilic: Miron și Florica, și povestitor: Mihaiŭ Vereanu). Mai departe Grigorie *Siun* (n. 1822, din poesiile, dramatic și traducĕtor poetic), liricĭ *A. Candiano-Popescu* (n. 1842) și *M. Eminescu*, (1849—89, Poesii, seriose, bogate de idei pesimiste), *Th. Șerbanescu* (n. 1837, Radu III.) și *S. Bodnărescu* (Rienzi) și novelistul séu mai bine caracterisat essayistul Ioan *Slavicĭ*, escelentul descriitor al particularităților poporului român, un scriitor de istorii sătenescĭ de un talent neobicînuit, pe lângă acestea și un bun etnograf, ceea ce probéză cartea scrisă de el: „*Românii în Ungaria, Transilvania și în Bucovina*" (!?) In timpul mai nou au sciut a-'șĭ câștiga stimă:

cu tóte că în întreg municipiul ar fi putut trânti la părete pe Românî, (ca și când nu i-ar fi trântit cu escepția câtor-va camaradĭ, unde au *putut*), ei, carĭ sunt „politicesce înțeleptĭ“ (politisch klug), în cercurile, unde sunt representate amêndouĕ naționalitățile (ca și când nu ar fi Românii în tóte cercurile, afară de Sibiiu unde fac peste $^1/_4$ parte, representațĭ cu imensa majoritate a populației) au ales și Românĭ, înse Românii acum vreau sĕ-i dobóre pe Sașĭ, decĭ videant consules și o mulțime de amenințărĭ în stilul Bismarck, corectura Wolff.

Sĕ 'nțelege, că cu astfel de neadevĕrurĭ vreau sĕ-șĭ harangueze pe domnii alegĕtorĭ, *carĭ nicĭ astădĭ încă nu se pot încăldi pentru alianța cu Bánffy*, ca și când nu ar vorbi listele din trecut destul de elocuent, ca și când nu s'ar sci, că la Mercurea tot-déuna s'au ales tot Sașĭ, și numai icĭ-colea s'a pus câte-un Român doi *pro forma*, ca sĕ le scótă ochii; înse cu apucătura caracteristică, că aceste suflete miluite, le-au ales dintre *viriliștii românĭ*, carĭ și așa erau representanțĭ municipalĭ, decĭ nicĭ că trebuia sĕ mai fiă aleșĭ. Insĕ cu asemenea apucăturĭ, ca Românii sĕ nu câștige *nicĭ un vot*, fiind-că voturile acordate de Sașĭ propter bonum pacis — cum diceau ei — erau date viriliștilor românĭ, nu se mai putea momi lumea, și deóre-ce în rêndul trecut la Mercurea s'au ales Sașĭ, Românii numai în locul celor câțĭ-va eșițĭ au ales Românĭ, pentru ca și maioritatea română sĕ aibă representanțĭ din cerc nu numai civilisatorii Orientului, rĕmânênd se înțelege Sașii aleșĭ mai dinainte.

Compatrioții noștri guvernamentalĭ sunt însĕ generoșĭ! Ei în chipul arĕtat aleg și Românĭ și nicĭ acum nu se lasă de tactica urmată. Astădĭ d. e. a fost alegerea întregitóre de 77 de representanțĭ *la crașul Sibiiu*. Clubul săsesc a candidat și Românĭ. Cum nu? „Der Wolff ist loyal.“ Au candidat 3 (treĭ) inșĭ și anume pe domnii Dr. Brote, Z. Boiu și Nicolae Cristea, dintre carĭ *cei dintâi doi* sunt viriliștĭ, prin urmare nu au lipsă de a fi aleșĭ. Decĭ loialii domnĭ, ișĭ închipuesc astfel lealitatea, că în Sibiiu, unde Românii formeză mai mult decât $^1/_4$ a populațiunii, sĕ alégă *un Român*, unul singurel față cu 76 Sașĭ guvernamentalĭ.

Așa i că sunt loialĭ, așa-i că aleg Românĭ, acei ómenĭ, carĭ la magistratul din Sibiiu în hatîrul câtorva mii de ómenĭ nicĭ de sĕmĕnță nu aplică măcar un diurnist, român?

Acești loialĭ cetățenĭ înótă acum în bețiа învingerii, cum o numesc ei, și se bucură viforos de ródele intrigei lor, care culmineză în faptul, că nimicirea astădĭ sĕvĕrșită s'a făcut după ce s'au făcut în *9 l. c. și alegerile supletoriĭ în tóte cercurile, și fruntașii, carĭ voiau sĕ-i dée cu tot prețul în lăturĭ, nu puteau fi aleșĭ din nou la aceste alegerĭ.* Acest termin au binevoit adecă sĕ-l aștepte, ca sĕ trécă!

„Ingi patiens, libertatis incapax“ s'ar puté varia dicerea lui Kolonits asupra acestor conducĕtorĭ guvernamentalĭ, carĭ în interesul personal de hatîrul câtorva slușbe, vrêu sĕ facă sĕ uite poporul săsesc, că interesele lui vitale sunt identice cu ale Românului, décă vrêu sĕ mai pórte o viĕță națională în fața pornirilor de unificare a rassei dela Leitha până la Predél.

Cu tóte acestea casul ișĭ are puterea sa instructivă. A dovedit odată clar, că nu e cu putință *camaraderia* membrilor partidului român național în estremă oposiție cu partidul estrem-guvernamental și romanofob al Sașilor supranumițĭ „bĕtrânĭ“. Bĕtrânĭ sunt, și după bĕtrânețe *viĕța se curmă!* Acesta e cursul naturii. Insĕ în fața acestor „bĕtrânĭ“ Românii trebue sĕ se manifesteze tinerĭ.

Sunt semne, că se vor manifesta vĕdênd acțiunea pentru totala nimicire a elementului românesc și în acest comitat. Ei vor trebui insĕ sĕ-șĭ concentreze puterile, fiind-că durere mulțĭ sunt încă, carĭ nu sunt la înălțimea chiămării lor. Intre aceștia socotesc — cu durere — de astădată și pe d-l *Dr. Ioan Nemeș*, advocat, singurul membru român, care a luat parte *cu votul sĕu* la aducerea *decisiunei unanime* a comisiunei esaminătóre, care a nimicit astădĭ alegerea presidentului partidului național Dr. Ioan Rațiu și a celorlalțĭ Românĭ de inimă. Mulțumirea sufletéscă, ce și a câștigat'o prin acéstа nimenea Român fiind nu-i va invidia-o, sperăm.

**Corespondentul.**

## CRONICA POLITICĂ.

— 5 (17) Decemvre.

Privitor la **evenimentele din Turcia** au sosit din Constantinopol următórele scirĭ mai nouĕ: Suprimarea revoltei din *Zeitun* e împreunată cu mai marĭ greutățĭ, decât cum se credea la început. Armenii au ocupat locurĭ și posițiĭ fórte favorabile și au atât munițiune destulă cât și alte ajutóre din afară. „Oficiul Reuter“ anunță, că Sultanul a dat o nouă *Iradă*, în care se ordoneză *persecutare necruțătóre și pedepsele cele mai stricte* pentru toțĭ aceia, carĭ fură animale de casă, jăfuesc, omóră, aprind, sĕu comit alte crime. Mai departe Sultanul ordonă, ca miliția sĕ suprime cu arme orĭ-ce turburărĭ.

*

Din **Sofia** se depeșeză, că deputatul opozițional *Takiev* a adresat patru interpelărĭ guvernului bulgar, carĭ aprópe tóte sunt îndreptate contra persónei principelui *Ferdinand*. Mai ales protesteză contra modului, cum folosesce curtea princiară *emblema națională;* și contra faptului, că principele privesce castelul *Euxinograd* ca pe al sĕu, până când națiunea bulgară a cumpĕrat acel castel dela principele Alexandru de Battenberg cu $2^1/_2$ milióne de francĭ pentru țéră.

## SCIRILE DILEI.

— 5 (17) Decemvre.

**Pentru alegerile de funcționarĭ în comitate** au fost fixate următórele dile: 16 Dec. n. la Făgăraș; 17 Dec. la Treiscaune și Têrnava-mare; 19 Dec. la Ciuc, Têrnava-mică, Coșocna, Sibiiu, S.-Dobêca și Turda-Arieș; 21 Dec. n. la Brașov; 28 Dec. la Alba de jos, Hunedóra și Odorheiu; 30 Dec. la Bistrița-Năsĕud și Mureș-Turda. — Ce privesce însĕ Făgărașul, unde alegerile aveau sĕ se facă erĭ după cum am aflat dintr'o telegramă sosită aicĭ erĭ séră, alegerile s'au amânat pe astădĭ.

—o—

**Deputațiunea rutenă în Viena.** Deputațiunea rutenă, despre care amintisem ierĭ, a fost primită în audiență de către contele Badeni. După-ce acesta ceti memorandul, pe care Rutenii vor sĕ-l predea monarchului, le-a promis, că Majestatea Sa va primi în audiență pe 6 membri din deputațiune. Conversarea între Badeni și Rutenĭ a decurs în limba polonă.

—o—

**Nou fișpan.** Fóia oficială ungară de ierĭ publică dimisionarea fișpanului comitatului Mureș-Turda, Coloman Kemény și numirea lui Ioan Sandor în locul aceluia. Sandor de present este și fișpan al comitatului Têrnavei-micĭ.

—o—

**Cununiă.** D-l *Mihail Dragomirescu*, născut în Brașov și domiciliat actualmente la Bucurescĭ, s'a cununat Dumineca trecută cu d-ra *Maria Sercăianu* din Bucurescĭ. — Dorim fericire tinerei părechĭ.

—o—

**Călindarul Plugarului pe an. 1896,** redactat de d-l *I. Georgescu*, se póte căpĕta dela Tipografia „*A. Mureșianu*“ din Brașov cu prețul de 25 cr., (trimis cu posta 30 cr.) Dela 10 esemplare comandate de-odată, unul se dă rabat. E unul dintre cele mai bogate și mai eftine călindare românescĭ, conținênd material bogat atât economic, cât și literar, fórte variat și instructiv și de petrecere. E întocmit anume pentru trebuințele plugarilor, carĭ în acest călindar găsesc o căläuză credinciósă pentru tóte trebuințele lor.

### Sânțire de biserică nouă în Deșiu.

Deșiu, 11 Dec. 1895.

(Fine.)

Că peste câte greutățĭ am trecut cu amintitele edificărĭ, las la o parte, dér amintesc partea mai grea, lipsa de banĭ, cu care am avut a ne lupta, căcĭ, precum amintisem mai sus, deși au fost de prevĕdut neajunsele, totușĭ donêndu-mi-se în prospect ajutóre de 4000—5000 fl. din visteria statului, unde vĕrsăm și noi avutul nostru, bona fide, că le vom și căpĕta, am început edificarea, pentru carĭ ajutóre în primă-véra anului curent la insistarea unora dintre seniorii inteligințiеi nóstre am și înaintat la ocârmuirea țerei două rugărĭ, provĕdute cu documentele recerute și destul de motivate, însĕ, precum tot Românul așa și noi ne-am înșelat în speranța nóstră, căcĭ eram pregătițĭ la resoluțiunile dobêndite, cumcă *statul nostru nu dispune ed fondurĭ pentru scopurile nóstre bisericescĭ și culturalĭ*, după aceea în luna lui Iunie am înaintat altă rugare adresată către Majestate pentru ajutor, care *așișderea ni-s'a reinapoiat dela ministeriul cultelor fără nicĭ o iotă de resultat* în sĕptĕmânile trecute, și încă *pe calea episcopiei rom.-cat.* din Alba-Iulia, înmânuată mie prin oficiul parochial rom.-cat de aicĭ și nu pe calea competentă a episcopiei nóstre. Tot așa nefavorabile resultate am dobêndit și din alte locurĭ.

In astfel de împrejurărĭ nu am avut alt-ceva de făcut, decât a ne mai rădima și mai departe pe forțele nóstre proprii deja destul de stórse, făcênd între noi aicĭ în loc o colectă benevolă de peste 1000 fl., mai încolo ni-s'au votat, ca ajutor din venitul curat al anului trecut dela institutul nostru de credit „Someșiana“ în adunarea generală de primăvéră 800 fl., carĭ ni-s'au și solvit, și cu aceste sume am mai continuat până la un loc edificările, pentru care asemenea se esprimă mulțămită publică.

In urmă puterile nóstre fiind sleite și ne-reușind cu prețul acordat, senatul bisericesc a fost silit a recurge la contragerea unui imprumut de 5000 fl. dela un institut de banĭ din loc, legând ca hipotecă cassa cea nouă acum edificată, al căreia scop era susținerea scólei și solvirea salarului învĕțătorесc, care până aicĭ s'a scos de pe poporenĭ pe cale de repartițiune; și numai astfel am fost în stare a termina casa amintită pe 1 Octomvre, care s'a și dat în chiriă la an cu 400 fl., ér edificarea bisericei numai cu tinea luĭ Noemvre, afară de arangiarea internului cu cele necesarĭ, dér totușĭ în stare de a-o lua în folosință și de a-o preda cultului divin public.

Astfel după un trecut secular deplorabil al parochiei și a bisericei nóstre românescĭ din Deșiu, astădĭ după multe jertfe și ostenele suntem în fericita posițiune de-a aduce la cunoscința publică, că din darul lui Dumnedeu și din nisuința nóstră, în locul bisericuței de lodbe avem o biserică din material solid, grandiósă și cu un esterior din cele mai moderne și estetic, care o admiră orășenii de altă naționalitate

---

*D. Voniga* (Dor și jale, (Sehnsuht und Trauer), căruia 'i succede mai bine décă face sĕ sune tonul poporal; elegio dispusul *Petrea dela Clușiu* (Dile negre, Finstere Tage), *G. Kernbach* (Poesii) și povestitorii *Tr. Demetrescu* (Intime, poesii și povestirĭ, Sensitive, poesii) și *N. Rădulescu-Niger*, escelent descriitor al țĕranilor. *P. Dulfu* și-a câștigat premiul academiei cu eposul poporal (24 cântece), *Isprăvile lui Păcală*, în care el espune după tradițiunĭ faptele lui *Eulenspiegel* român. O amintire bine meritată 'i se cuvine aci și reginei *Elisabeta de România* (cu portret în tecst) n. 1843, pentru silințele sale, de a face cunoscută și a promova literatura română, și pe care o întâlnim în poesia germană sub numele *Carmen Sylva* ca poetă chiămată, cu o fantasie bogată și limbă nobilă. Cu subiecte românescĭ sĕ ocupă scrierile sale *Aus Carmen Sylvas Königreich, Pelesh-Märchen, Durch die Iahrhunderte* și drama *Meister Manole* cum și traducerea *Rumänische Dichtungen und Lieder aus dem Dimbowitzathal.* In limba română s'a încercat cu „*Cuvinte sufletescĭ*“ (*Andachten*).

Silințele pe terenul scrutărei istorice au produs un fruct fórte remarcabil: *Istoria Românilor de V. A. Urechiă.*

Acestea sunt începuturile literaturei române și sunt, chiar strict judecate, în tot casul de așa, că fac posibilă și îndreptățesc concluziunea pentru o mai departe desvoltare roditóre“.

*

In prefață la a șeptea și a opta ediție a interesantului și valorosului sĕu op, renumitul autor și înfocatul patriot *Dr. Iohannes Scherr* ne spune, că începutul lucrării sale datéză imediat înainte de viforosul an 1848, și că opul sĕu a fost fórte bine primit și în strĕinătate și că a fost tradus în diferite limbĭ strĕine.

Fiul vitreg al autorului *Otto Haggenmacher* ne spune în prefața sa la ediția a noua, că între alțĭ colaboratorĭ și informatorĭ a avut și pe profesorul *Dr. Stefan Székely în Nagy-szeben* (Ungarn) adecă din Sibiiu. Intre numĕroșii sĕi colaboratorĭ nu se află decĭ nicĭ un Român. Impreiurarea acésta ne esplică pe deplin, pentru ce icóna ce ni-se presentă în opul citat, pe lângă tótă bunăvoința și simpatie ce-o arată autorul pentru poporul român, e palidă, necompletă, superficială și în multe puncte în contradicere cu opiniunea cercurilor literare române. Nu e vina autorului, că n'a putut face mai mult și mai bine, ci a lipsei de isvóre și de contact și referințe cu scriitorii românĭ.

*

In vasta enciclopediă a lui *Brockhaus* a cărei ediția a patru-spre-decea a apărut în decursul anului 1895 în 16 volume la articolul *Rumänien* oder *Romänien* în volumul al 14 pag. 20 aflăm sub titlul: „*Rumänische Sprache und Literatur*“ o dare de sémă despre literatura română, care e departe de a face pretenția la o informare completă și nepartială. Autorul sĕu informatorul acelui articol pare a fi inspirat din partea acelora despre carĭ academicianul B. P. Hașdeu a dis, că formeză o „societate de admirația mutuală“, a căror tactică pare a fi sĕ ignoreze c'un dispreț suveran pe toțĭ cei ce nu li se închină și nu recunosc necondiționat genialitatea și infailibilitatea literară și scientifică a corifeilor lor. Cestiune de gust și de aprețiare. Dér a trece cu o tăcere absolută peste eroii și martirii scriitorĭ ai Românilor din *Transilvania*, carĭ au contribuit cu parte leonină la renascerea și redeșteptarea națiunei române peste tot, și peste scriitorii mai de valóre ai *Bucovinei* — cum se face în darea de sémă amintită — e, lin dis, o necuviință literară, ce merită a fi pusă în evidență, infierată și condamnată.

*

Mai esistă încă în literatura germană o carte scrisă de bar. Amand *Schweiger-Lerchenfeld* publicată la 1881 în Iena sub titlul: „*Das Frauenleben der Erde*“. In acest op adjustat de lucs și bine ilustrat autorul trece în revistă descriptivă pe femeile tuturor popórelor și semințiilor din lume. Pe femeia română, din lipsă de autopsie, de informărĭ autentice și din superficialitate speculatóre de „făcĕtor de cărțĭ“ (Büchermacher) o descrie în colorĭ cât sĕ póte de nefavorabile și necorĕspundĕtóre adevĕ-

şi călătorii streinĭ, carĭ trec pe aicĭ; în locul scólei de lemn avem scólă asemenea edificată după tóte formalităţile recerute, o casă nouă bisericéscă tot în stil modern şi casa parochială şi superedificate în condiţiunĭ destul de bune, tóte ţinute în ordine cuvenită şi grupate la un loc. —

Precum Deşiul în genere a prosperat mult, în asemenea proporţiune a luat avênt spre înflorire şi bunăstare şi parochia nóstră şi cu dênsa poporul nostru românesc, căcĭ aceste laude îmbucurătóre nu le afirm numai despre clădirile amintite, ci cu mai multă bucuriă despre credincioşii noştri, carĭ prin biserică şi scólă de 20 anĭ încóce au progresat mult în cultură şi bunăstare. Astădĭ mulţĭ din fiiĭ poporului nostru, lăpădând omul cel vechiu s'au îmbrăcat în omul cel nou, înbrăţişând o parte considerabilă meseriile, s'a crescut o generaţiune nouă, cinstită, deşteptă, prin ce în scurt timp mulţĭ dintr'ênşii şĭ-au edificat case proprii şi s'au pus în stare mai bună de trăit, pe carĭ îi vor imita şi ce lalţĭ fraţĭ ai lor. Constat spre bucuriă şi acesa, că religiunea, limba, datinele strămoşescĭ şi sentimentul naţional e aşa de viu, ca şi în orĭ-care părţĭ locuite de românĭ. La acésta i-a crescut mama biserica şi fiica ei scólă, cu învĕţăturile lor salutare, şi credem, că în viitor tóte acestea se vor desvolta din di în di mai mult, până ce vor ajunge la starea fericită în asemenea mĕsură cu ceilalţĭ locuitorĭ din craş de alte naţionalităţĭ.

După cele espuse şi istorisite, vin cu bucuriă a aduce la cunoscinţa publică, că am dobêndit dela Escelenţa Sa D-l Episcop diecesan facultatea de-a efeptui prin subscrisul sânţirea bisericei Dumineca în 15 l. c., rĕmânênd reservată consacrarea solemnă prin Escel. Sa P. S Dn. Episcop diecesan pe vara viitóre, pe când sperăm a veni în deplină ordine cu arangiarea din lăîntru şi alte rechisite, precum: clopote, iconostas etc., carĭ de present tóte lipsesc. — Sperăm, că vom fi sprijiniţĭ şi din partea On. public românesc, care are tragere de inimă şi se interesézǎ în adevĕr de progresul naţiunei nóstre religios şi cultural, ce singur póte astădĭ a mai asigura isbênda dreptei nóstre cause române. Susţinênd după cele esperiate, că numai biserica şi scóla ne pot mântui, datorĭ suntem a-le susţine şi ajuta din tóte puterile nóstre. Dee Dumnedeu, ca ele sĕ înflorécă pretutindenea şi putem fi sigurĭ, că naţiunea încă va înflori.

Cu tótă stima:
**Ioan Welle,**
protopop.

## Din analele politicei balcanice.

Din péna fostului regent *Dr. Iovan Ristici* a apărut o importantă broşură, în care acest însemnat bărbat de stat sêrb pe lângă multe întêmplărĭ din viéţa sa politică şi pe lângă o mulţime de documente nespus de interesante şi în cea mai mare parte necunoscute, espune istoria *alianţei balcanice*, care prin anii 60 a esistat de fapt, şi totodată dovedesce, cum în decursul rĕsboiului pentru unitatea Germaniei, Rusia s'a nisuit sĕ reţină cu orĭ-ce preţ Serbia dela vr'un pas rĕsboinic.

Indemnul la alianţa balcanică îl dedese Grecia în vara anului 1861 prin mijlocirea agentului diplomatic din Constantinopol, *Renier*. Pertractările le conduse *Risticĭ*, care pe atuncĭ era agentul diplomatic al Serbiei în Constantinopol. In urma depărtării regelui *Otto*, pertractările stagnară, şi abia în 1867 fură reîncepute sub influinţa impresiunii, pe care o câştigase noul rege *Gheorghe* cu ocasiunea visitei sale în Petersburg, şi fură terminate printr'o *alianţă defensivă şi ofensivă*. Tractatul fù subscris la 14 Februarie la Vöslau lângă Viena de către Risticĭ şi de representantul grecesc *Zanos*. La 23 Septemvre 1866 se încheia un asemenea tractat cu Montenegro.

Urmă apoi, la 20 Ianuarie 1868 „înţelegerea amicală" cu *România*, şi la 5 Aprilie 1867 încheiase bĕtrânul *Garaşanin* o învoélă cu comitetul esecutiv naţional bulgar în Bucurescĭ, în care se proclama „*unitatea poporului sêrbo-bulgar*" şi uniunea personală dintre Serbia şi între Bulgaria, sub principele *Mihail Obrenovicĭ*. O alianţă balcanică esistase decĭ.

In anul 1876 însĕ Sêrbii, cu tótă alianţa cu Grecii, trebuiră sĕ încépă rĕsboiul fără de Grecĭ. Aceştia declarară în momentul decidĕtor, că acel tractat l'au încheiat „numai cu principele Michail". In acelaşĭ timp Românii, „cu tótă înţelegerea amicală" făcură voluntarilor sêrbĭ, la trecerea lor prin România, mai marĭ greutăţĭ decât Austria, şi Bulgarii aruncară dela sine armele, pe carĭ li le dăruiseră Sêrbii, séu chiar le dădură Turcilor.

Cel mai greşit pas îl făcù însă progresista Serbie, care în anul 1885 porni contra Bulgariei un rĕsboiu de frate pe cât de nefolositor, pe atât de nefericit, căruia îi urmà imediat pretensiunea Bulgariei asupra cercului Pirot. In timpul rĕscólei din Creta regenţa sîrbéscă de atuncĭ făcù împreună cu Risticĭ tot posibilul, spre a fi folositóre Grecilor. Ea era firm decisă sĕ declare rĕsboiu Porţii, décă ar isbucni inimiciţiile dintre Grecia şi Turcia. In 11 Decemvre 1868 comunicà ea acéstă hotărîre şi representanţilor Angliei şi şi Austriei, *Longworth* şi *Kállay* şi făcù tot-odată pregătirĭ pentru o întorsătură politică în favorul Greciei, învoindu-se cu un paşă albanez, care petrecea în Belgrad, asupra rĕsvrătirii Albaniei, şi cerênd spre acest scop banĭ dela contele *Ignatiew*, representantul Rusiei la *Stambul*. Atuncĭ apare deodată memorabila enunciaţiune din 25 Ianuarie 1869, a cabinetului *Zaimis*, prin care Grecii declară, că sunt prea slabĭ, spre „a-şĭ rĕsbuna onórea!"

(Va urma.)

## Cine e neastêmpĕrat?

**Braşov**, 5 (17) Dec.

In 12 Decemvre n c. am adresat „Tribunei" următórea întêmpinare la un atac al sĕu, pe care însĕ, fiindcă „Tribuna" nu mi-a publicat'o, pe cuvênt că nu ar fi obiectivă, Vĕ rog sĕ o publicaţĭ D-vóstrĕ:

„Julius Lukats, deputat, mĕ apostrofézǎ la 4 Noemvre în dieta din Pesta „Rauber". „Telegraful Român" în nr. 131 îmĭ spune, că în 30 anĭ am tăcut şi nu am lucrat nimica. Acum vine „Tribuna" şi în nr. 267 mĕ onorézǎ cu titula de „neastêmpĕrat".

„Nu pricep nicĭ eu, nicĭ unii amicĭ ai „Tribunei", cum a cădut acest fulger din senin asupra capului meu. Atâta e adevĕrat, că puţinĭ bărbaţĭ românĭ de ceva valóre au scăpat neterfeliţĭ de colónele „Tribunei", şi ar fi fost o vătĕmare gravă, ca sĕ nu mĕ învredniceso — *sit venia verbo* — şi eu de asemenea onóre!

„Sĕ vedem însĕ, pentru ce mĕ proclamă „Tribuna" de neastêmpĕrat?

„Anul curgĕtor îmĭ trimite Păr. Orbean dela Iclăndel în luna lui Mărţişor un apel tipărit şi rubricat, prin care cere a se face o colectă pentru edificarea şcólei gr. cat. în Iclăndel.

„Deşi eu, cu bĕtrâneţele la carĭ am ajuns, şi cu noviţiatul — ca locuitor în Braşov — puteam declina o asemenea sarcină grea... de împlinit, nu am făcut; ci considerând scopul am alergat de pe Romurĭ în Prund, din Prund pe Straje, şi bătênd uşile ómenilor, am colectat 45 fl. Aşĭ fi putut colecta şi mai mult, pentru-că cele mai bune case, neaflând pe capii lor acasă, cum sunt d-nii Stănescu, nu au putut contribui; ér eu voind a fi esact am trimis banii până la finitul lui Martie, după cum se cerea în apel.

„Aşteptând am aşteptat, ca păr. Romul sĕ publice numele generoşilor contribuitorĭ... Trecênd 3 lunĭ de dile dela trimiterea banilor, am rugat pe părintele nostru sĕ-şĭ facă datoria. Mi-a rĕspuns, că va face îndată ce-i vor veni a mână tóte listele de colectă, câte le-a împărţit.

„Mai trecênd alte 3 lunĭ, la începutul lui Octomvre întrebai la cancelaria „Gazetei", décă în lipsa mea dela Braşov, s'au publicat numele contribuitorilor? Rĕspundêndu-mi-se, că „nu", am rugat pe D-l Maior sĕ facă o notiţă şi sĕ provóce prin „Gazetă" ca părintele Orbeanu sĕ-şĭ îndeplinéscă datoria.

„D-sa a şi conceput aceea notiţă, dér întrevenind proprietarul Dr. Mureşianu, nu a conces sĕ se publice, ci m'a rugat pe mine, ca sĕ-l mai provoc eu încă odată...

După trecerea altor 2 lunĭ de dile, am făcut şi a treia scrisóre către preacinstitul păr. Romul Orbeanu. Écă rĕspunsul, ce am primit:

„Mult st. (i-a fost greu sĕ scrie sti-„mate) Domnule: Prin acésta 'ţĭ fac cu-„noscut, că darea de sémă cu privire la „ofertele marinimóse în folosul şcólei nós-„tre se va publica în diarele „Tribuna" şi „Unirea". Aşteptăm sĕ fiă chitat fiă-care. „In curênd va eşi. Iclândel la 3/12 1895. „Romul Orbeanu mp. preot."

„Cuvintele „aşteptăm sĕ fiă chitat fiă-care" eu le-am înţeles, că cinstitul părinte va sĕ mai amâne publicarea alte 8 lunĭ de dile, în carĭ póte sĕ închid eu ochii, ceea-ce la ómenĭ de etatea mea se întêmplă adese-orĭ, apoi sĕ-şĭ facă capul tócă şi eu sĕ rĕmân pătat şi cu 45 fl. mâncaţĭ.

„Aşa m'au pus pĕcatele de am făcut notiţa ce-a publicat „Gazeta" în Nr. 163 pe care a reprodus'o blăjina şi tacticósa „Tribuna" la Nr. 267.

„Vĕ rog acum, bunĭ lectorĭ, spuneţi-ne, cine e „Un neastêmpĕrat?

Satisfăcut prin întêmpinarea, ce mi-a dat „Tribuna" în Nr. 231, am publicat acestea numai ca sĕ se vadă, ce fel de porumbiţă e părintele Romul Orbeanu, pe care l'a luat „Tribuna" în apĕrare, şi tot odată ca sĕ se convingă fiă-cine, că în acéstă întimpinare nu sunt cuprinse lucrurĭ, carĭ nu se ţin de obiect „cum au dis D-nii dela „Tribuna". Har Domnului, până acum nu halucinez.

**Acsentie Severu.**

## Convocare.

Reuniunea învĕţătorilor românĭ gr. or. din districtul al XI-lea, Făgăraş al Archidiecesei Transilvane îşĭ va ţinea adunarea generală la 10 şi 11 Decemvre v. c. în comuna *Sulumberg* cu următórea:

*Programă*: Membrii reun. vor asista Dumineca 10 Decemvre la 9 óre a. m. în corpore la serviciul divin împreunat cu invocarea Duchului sfânt şi la celebrarea parastasului pentru decedaţii membri ai reuniunei. Va urma apoi:

*Şedinţa 1, Dumineca 10 Decemvre la 10 óre a. m.* 1) Deschiderea şedinţelor şi cetirea apelului nominal. 2) Raportul gen. al comitetului central, al cassarului şi bibliotecarului. 3) Rapórtele speciale ale preşedinţilor desp. reun. Făgăraş, Agnita şi Cohalm despre starea şi activitatea despărţămintelor ce le conduc. 4) Alegerea comisiunilor.

*Şedinţa a II, Dumineca 10 Dec. la 3 óre p. m.* 5) Nascerea şi viéţa lui Ioan Botezătoriul, prelegere practică de I. Mihu; 6) Substantivul, prelegere practică de Visarion Bica; 7) Cumpĕna cu braţe egale, prelegere practică de George Andron; 8) Multiplicaţiunea cu frângerĭ decimale, prelegere practică de Mateiu Mateiu; 9) Iosif al II-lea, prelegere practică de Zachariă Muntean.

*Şedinţa a III, Lunĭ 11 Dec. 8 óre a. m.* 10) Regula de 3 simplă şi compusă, prelegere practică de Filanet Dăişoreanu. 11) Declinaţiunea pronumelor personale, prelegere practică de Emilian Mondocea; 12) Cubul, lecţiune practică de Ioan Bănuţ; 13) Biografia lui Petru cel mare, disertaţiune de Ioan Bănuţ; 14) Teme şi lecţiunĭ practice, ce se vor mai însinua. — La 3 óre p. m. 15) Referada comisiunei însărcinată cu censurarea raportului general al comitetului central; 16) Referada comisiunei asupra raportului cassarului; 17) Referada comisiunei însărcinate cu censurarea raportului bibliotecarului; 18) Referada comisiunei pentru propunerĭ; 19) Referada comisiunei însărcinate cu censurarea rapórtelor preşedinţilor tractualĭ; 20) Stabilirea budgetului pe an. 1895/96; 21) Incassarea tacselor curente şi restante; 22) Alegerea unui bibliotecar şi a 2 membri în comitetul central; 23) Statorirea pedepselor pentru membrii negligenţĭ în an. şcol. 1894/95. 24) Inchiderea şedinţelor.

Din şedinţa comitetului central al reuniunei ţinută în:

*Făgăraş*, la 3 Novembre 1895.

**Iuliu Dan,** preşedinte. **Ioan Berescu,** secret. I.

## Telegr. specială a „Gaz. Trans."

**Făgăraş**, 17 Decemvre. *La alegerile de funcţionarĭ administrativi*, **Românii n'au fost puşĭ în candidaţiă.**

**Arad**, 17 Decemvre. Advocatul *Veliciu* a protestat energic în congregaţia de adĭ contra persecutărei Românilor. Şedinţa a fost furtunósă.

## DIVERSE.

**Mórtea unui lord celebru.** ordul L Kingsale, al XXXII-lea baron cu acest nume, a murit de curênd. El descindea din Jean Courcy, care a obţinut acum şépte sute de anĭ autorisaţia de a sta acoperit în faţa suveranului şi de a'l saluta printr'o simplă strîngere de mână. Acest drept a subsistat până adĭ la Kingsale, pe când tóte familiele nobile din Anglia, carĭ l'au posedat, s'au stins, la óra actuală. Strămoşul Jean de Courcy a obţinut acest privilegiu în modul următor: Amic devotat al lui Ricard Inimă de Leu, el fù disgraţiat când fratele acestuia, regele Ioan, s'a urcat pe tron. Acest crud monarch l'a închis chiar într'o celulă din turnul Londrei. Dér într'o di, regele Ioan a primit dela regele Franciei o stranie desfidere: era vorba de-a arma unul contra altuia doi din cei mai bunĭ cavalerĭ din Anglia şi din Francia; sorţul învinsului ar decide despre sórta Normandiei. Nu era decât valorosul Jean de Courcy, care era în stare de-a scóte pe suveran din acest impas. Monarchul, în acéstă extremitate, n'a ezitat, l'a liberat şi l'a rugat sĕ-'i apere causa. Jean de Courcy a primit şi a învins, apoi a cerut, ca preţ al serviciilor sale, privilegiul, pe care descendenţii sĕi l'au posedat încă.

**Glume.** *Şi aceea-i ceva.* Ţi-au adus ceva lucrările tale literare? — „Da, odată mi-s'a pierdut un manuscript pe postă şi am primit despăgubire 20 fl.

*Judecată cu basă.* Domnul: „Judecând după friptura acésta, d-ta eştĭ amoresată, Ană!" — Bucătărésa: „Cum? dór e prea sărată?" — *Domnul*: „Ba, nu; dér bucata cea mai bună lipsesce".

## Literatură.

**Compas românesc**, anuar financiar pe 1895, de *Petra Petrescu*, anul III, conţine: date statistice asupra institutelor române de banĭ; Legea comercială, partea I. despre comercianţĭ şi societăţile comerciale. De vêndare la autor în Braşov cu *corone 1.50.*

rului. Articolul pe care l'a publicat mai daunădĭ celebra regină *Carmen Sylva* într'o importantă revistă germană, al cărei titlu ne scapă în momentul acesta, a rectificat în mod fórte just şi strălucit părerile eronate ale amintitului baron călĕtor despre femeia română. Priméscă augusta apĕrătóre a femeii române espresiunea celei mai căldurose recunoscinţe şi la locul acesta modest.

*

După împărtăşirile făcute în cele permise, de sine şi se impune întrebarea, că cum sunt a-se corege şi paralisa defectele informărilor ce sunt puse în circulaţiă prin opurĭ de valóre nu numai în literatura germană, dér şi în a altor popóre? La acéstă întrebare sperăm, a puté da un rĕspuns franc şi lămurit cu altă ocasiă,

Decemvre 1895.

**Sybil.**

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

**Cursul la bursa din Viena.**

Din 16 Decemvre 1895.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 121.45 |
| Renta de corône ung. 4% . . . | 98.55 |
| Impr. căil. fer. ung. in aur 4½% . | 123.75 |
| Impr. căil. fer. ung. in argint 4½% | 101.15 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 121.— |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 96.60 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | 98.— |
| Imprum. ung. cu premii . . . . | 152.75 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin. | 141.25 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 100.05 |
| Renta de argint austr. . . . . | 100.15 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 121.25 |
| Losurĭ din 860 . . . . . . | 148.— |
| Acțiĭ de ale Băncei austro-ungară. | 1009.— |
| Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit. | 419.75 |
| Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit. | 367.75 |
| Napoleondorĭ. . . . . . . | 9.62 |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 59.44 |
| London vista . . . . . . . | 121.30 |
| Paris vista . . . . . . . . | 48.07½ |
| Rente de corône austr. 4%. . . | 100.05 |
| Note italiene. . . . . . . . | 44.80 |







# Mersul trenurilor

## pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

### Budapesta—Predeal

| Tren de persón. | Tren accel. | Trenŭ mixt. | Tren de persón. | Tren accel. | | Stațiunea | | Tren de persón. | Trenŭ mixtŭ | Tren accel. | Tren accel. | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 10— | 8.05 | | 8 05 | 2 15 | pl. | Viena . . . | sos. | 1.55 | | 1 55 | 7.20 | 6.25 |
| 8.30 | 2.15 | | 5.45 | 9.15 | | Budapesta | | 7.— | | 7.25 | 1.50 | 8.10 |
| 11.21 | 4 16 | 5.10 | 9 02 | 11.12 | | Szolnok . . | | 3.27 | | 5.23 | 11.44 | 4.43 |
| 1.33 | 5.48 | 8.00 | 1! 33 | 12.48 | | P. Ladány . . | | 1.19 | | 3.46 | 10.03 | 2.17 |
| 3.42 | 7.08 | | 1.48 | 2.12 | sos. | Oradea-mare . | pl. | 11.04 | | 2 26 | 8.43 | 11.32 |
| 3.58 | 7.15 | | 2.06 | 2.20 | pl. | | sos. | 10.44 | | 2.19 | 8.38 | 11.17 |
| 4.38 | 7.43 | | 3 03 | 2.50 | | Mezŏ Telegd . | | 10.07 | | 1.52 | 8.11 | 10.42 |
| 5.20 | 8.18 | | 3.45 | 3.26 | | Rév . . . . | | 9.30 | | 1.26 | 7.46 | 10.08 |
| 5.43 | | | 4 06 | | | Bratca . . . | | 9.10 | | | | 9.50 |
| 6.32 | 9.07 | 2.52 | 4.53 | 4.17 | | Ciucia . . . | | 8.32 | | 12.47 | 7.08 | 9.19 |
| 7.16 | 9.37 | 3.51 | 5.32 | 4.50 | | B-Huiedin | | 7.54 | | 12.17 | 6.39 | 8.37 |
| 8.07 | | 5.05 | 6.24 | | | Ghârbău . . | | 6.54 | | | | 7.37 |
| 8 34 | 10 37 | 6.14 | 6 59 | 5 55 | sos. | Clușiu . . . | pl. | 6.13 | | 11.01 | 5.23 | 7.— |
| 8.49 | | 11.10 | Tr. mix. 8 40 | 6.11 | pl. | | sos. | | 5.45 | 10 45 | tr. mixt 4.48 | 6.45 |
| 9.06 | | 11.32 | 9.08 | 6.27 | | Apahida . . | | | 5.18 | | 4.23 | 6.27 |
| 10.12 | | 12 50 | 10 40 | 7.27 | | Ghiriș . . . | | | 3.53 | 9.23 | 3.— | 5.21 |
| 10.42 | | 1 25 | 11.25 | 7.50 | | Cucerdea . . | | | 3.06 | 8.49 | 2.20 | 4.47 |
| 11.01 | | 1.43 | 11 54 | | | Uioara . . . | | | 2.48 | | 2.— | 4.31 |
| 11 09 | | 1.52 | 12 04 | | | Vințul de sus | | | 2.40 | | 1.51 | 4.24 |
| 11.31 | | 2.18 | 12.34 | 8.17 | | Aiud . . . | | | 2.11 | 8 23 | 1.23 | 4.03 |
| 11.48 | | 2·40 | 1.— | 8 33 | sos. | Teiuș . . . | pl. | | 1.45 | 8.06 | 12.54 | 3.42 |
| 12.25 | | | 1 40 | 8.38 | pl. | | sos. | | 1.10 | 7.59 | | 2.49 |
| 12.52 | | | 2.17 | | | Craciunel . . | | | 12.39 | | | 2.24 |
| 1.06 | | | 2.35 | 9 09 | | Blașiu . . . | | | 12.24 | 7 30 | | 2.10 |
| 1.37 | | | 3.14 | | | Micăsasa . . | | | 11.48 | | | 1.38 |
| 1.52 | | | 3.34 | 9.42 | sos. | Copșa-mică . | pl. | | 11.29 | 6 56 | | 1.18 |
| 2.18 | | | 3 49 | 9.44 | pl. | | sos. | | 11.14 | 6 54 | | 1.01 |
| 2.32 | | | 4.11 | 9.59 | | Mediaș . . . | | | 10.55 | 6.41 | | 12.46 |
| 3 04 | | | 4 48 | 10 22 | | Elisabetopol . | | | 10.21 | 6 20 | | 12.16 |
| 3.40 | | | 5 27 | 10.51 | | Sighișóra . . | | Numa vinerea comunică. | 9.42 | 5.53 | | 11.39 |
| 4.03 | | | 6 10 | 11.12 | | Hașfalĕu . . | | | 9.12 | 5.32 | | 11.17 |
| 5.34 | | | 7.50 | 12.26 | | Homorod . . | | | 7.45 | 4 27 | | 10.02 |
| 6 12 | | | 8 30 | 12.58 | | Agoștonfalva . | | | 7.02 | 3.53 | | 9.22 |
| 6.41 | | | 9.03 | 1 15 | | Apața . . . | | | 6.36 | 3.37 | | 8.57 |
| 7.16 | Tren de persón. | Tren mixt | 9.38 | 1.34 | | Feldióra . . | | | 5.58 | 3 16 | Tren de persón. | 8.23 |
| 8.— | | | 10.25 | 2.09 | sos. | Brașov . . . | pl. | | 5.08 | 2.45 | | 7.43 |
| | 3.55 | 11.— | | 2 19 | pl. | | sos. | 7.01 | 5.20 | 2.18 | 9.08 | |
| | 4 40 | 12.26 | | 3.01 | | Timiș . . . | | 6.— | 4.14 | 1 42 | 8.28 | |
| | 5.10 | 1 11 | | 3 31 | | Predeal . | | 5.11 | 3.32 | 1.12 | 8.01 | |
| | 12 00 | 8 30 | | 9.30 | sos. | Bucuresci . . | pl. | | 9.15 | 8.35 | 3.15 | |

### Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

| Trenŭ mixtŭ | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón | | Stațiunea | | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.25 | 8.10 | 3.11 | 8.59 | pl. | Cucerdea . . | sos. | 7.41 | 2.36 | 8.31 | 1.18 |
| 3 14 | 8.51 | 3.52 | 9.40 | | Ludoșŭ . . . | | 7.03 | 1.58 | 7.43 | 12.32 |
| 4 07 | 9.37 | 4.37 | 10.23 | | Cipău . . . | | 6.24 | 1.19 | 6.55 | 11.43 |
| 5 07 | 10.27 | 5.26 | 11.11 | sos. | Oșorheiu . . | pl. | 5.30 | 12.25 | 5.50 | 10.35 |
| 5.40 | 10.42 | 5.36 | | pl. | | sos. | | 9.20 | 5.04 | 10 — |
| 7.19 | 12.21 | 7.19 | | sos. | Regh.-săs. . . | pl. | | 7.49 | 3.25 | 8:25 |

### Ghirișŭ—Turda

| trenŭ de persón. | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ de persón. | Stațiunea | trenŭ de persón. | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 33 | 11 — | 4.— | 10.21 | Ghiriș . . . . . . | 5.10 | 10 30 | 3.30 | 9.12 |
| 7.53 | 11.20 | 4-20 | 10.41 | Turda . . . . . . | 4.50 | 10.10 | 3.10 | 8.52 |

### Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

| trenŭ de persón. | Tren mixt | trenŭ de persón. | trenŭ mixtŭ | | Stațiunea | | trenŭ mixtŭ | Tren mixt | trenŭ de persón. | trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.20 | 4 45 | 11.34 | 7.10 | pl. | Copșa mică . | sos. | 9.34 | 3.39 | 6.20 | 12.35 |
| 3.57 | 6 35 | 1.03 | 8.50 | | Ocna . . . | | 8.11 | 2 01 | 5.12 | 11.01 |
| 4.19 | 7.01 | 1.25 | 9.15 | sos. | Sibiiu . . . | pl. | 7.44 | 1 31 | 4 49 | 10.30 |
| 4 36 | în totă Marța și Vinerea | | 1.46 | pl. | | sos. | 7.28 | în totă Marța și Vinerea | | 8.33 |
| 6.16 | | | 3.31 | | Avrig . . . | | 6.02 | | | 6.54 |
| 8.42 | | | 6.08 | sos. | Făgăraș . . | pl. | 3.28 | | | 4.05 |

### Simeria (Piski) — Hunedóra

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | Stațiunea | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.15 | 11.35 | 4.25 | 10.28 | Simeria . . . . . . | 4.50 | 10.25 | 3.10 | 8.34 |
| 6.38 | 11.54 | 4.48 | 10.46 | Cerna . . . . . . | 4.34 | 10.05 | 2.54 | 8.14 |
| 7.13 | 12 20 | 5.23 | 11.12 | Hunedóra . . . . . | 4.10 | 9.38 | 2.30 | 7.45 |

### Brașov—Zĕrnești

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | Stațiunea | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 8.35 | 4.55 | | Brașov . . . . . . | 7.36 | 1.29 | |
| 10.28 | 6.36 | | Zĕrnești . . . . . | 6.06 | 12.05 | |

### Mureș-Ludoș—Bistrița

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.— | Numai Lunia comunică 9.10 | N. Marța comunică 4.20 | Mureș-Ludoș . . . . | 6.46 | 7.21 | Numai Vinere circulă |
| 5 03 | 10.28 | 5.35 | Zau . . . . . . . | 5.49 | 6.24 | |
| 6 48 | 12 41 | | Țagu-Budatelicŭ . . . | Circulă numai Marța | 4.50 | 9.40 |
| 7 38 | 1.54 | | St. Mihaiu de câmpie . | | 3 44 | 8.46 |
| 8.33 | 3.02 | | Lecința . . . . . . | | 2.48 | 7.43 |
| 9 07 | 3.41 | | Ș.-Măghiăruș . . . . | | 2.01 | 6 52 |
| 9.59 | 4.55 | | Bistrița . . . . . . | | 1.16 | 5.55 |

### Arad—Timișóra

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.20 | 11.30 | 5. | Aradŭ . . . . . . | 10.43 | 3.44 | 10.55 |
| 7.08 | 12.47 | 6.14 | Vinga . . . . . . | 9.42 | 2.40 | 10.11 |
| 8.01 | 2.05 | 7.39 | Timișóra . . . . . | 8.20 | 1.12 | 8.15 |
| 1.26 | 7 38 | 12.33 | Segedin . . . . . . | 5.— | | 5.59 |

### Sibiiu — Cisnădie.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | Stațiunea | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 5.30 | 1.36 | pl. Sibiiu . sos. | 7.10 | 9.20 |
| 5 43 | 1.49 | „ Selemberk „ | 6.57 | 9 07 |
| 6.06 | 2.12 | „ Cisnădie pl | 6.36 | 8.46 |

### Sighișóra—Odorheiu-sĕcuesc.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | Stațiunea | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 3 22 | 11.08 | Sighișóra . . . | 9.51 | 5.32 |
| 4.14 | 11.48 | Hașfaleu . . . | 9.02 | 4.54 |
| 6.20 | 1.59 | Odorheiu-sĕcuesc. | 7.15 | 3.— |

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numeriĭ încuadrațĭ cu liniĭ mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.